

Stenskulpturer i Endrup

Forord

Uddrag fra mappen "Kunst i Bramming Kommune".

Udarbejdet af Poul Dylmer.

I området Hovedvej A1 og Bygaden, overfor indkørselen til Herregården Endrupholm, i den vestlige ende af Endrup by står skulpturen:

"Svingstenen".

Den er lavet af billedhugger Miguel Isla fra det nordlige Spanien.

Islas skulpturer er i form og komposition udtryk for en stram og skarp opbygning, ofte symmetrisk.

Endrup Møllekro,
Bygaden 74, Endrup,
skulpturen:

"Trollveggen".

Skulpturen er lavet af den norske kunstner Liv Due er bosat i Sverige, hvor hun i 8 år frekventerede Kunglige Konsthögskolans skulpturlinie i et par omgange, sidst sluttende i 1996.

Hun startede sin uddannelse i 1975 på Bergens Kunsthåndverksskole, for siden (1978) at komme på det norske kunstakademi i Oslo.

Ved indkørselen til Endrupholm
er der rejst en mindesten.

På mindestenen er der følgende påskrift:

Vestjyllands og Københavns
Historiker og Rådstuearkivar dr. Phil.
OLUF NIELSEN
Blev født her på Endrupholm
død i København 1890
Her er min rod, herfra min Verden går.

Som det fremgår heraf,
er han født på Endrup-
holm i 1838.

I 1862 udgav han bogen
om Skadst Herred. Ikke
mindst har han, forstå-
eligt nok, beskrevet
Endrupholms historie
indgående heri, bl. a.
om Klavs Skeel, der
opførte hovedgården.

Han skriver herom:

Hovedgården anlagdes af Klavs Skeel, som var en højt anset mand og høvids-
mand på et af de skibe, der ledsagede Kong Frederik d.2s. Dronning til England.
I nordiske syvårskrig med Svenskerne var Klavs Skeel i 1564 fører af Krigsskibet
"Den engelske Ketzer" og næste år af "Nattergalen". I 1565 blev han taget til fan-
ge, rimeligvis i Slaget ved Grejffswalde i hvilket han deltog, men næste år skulle
han være kommet på fri fod. Det hørte dengang endnu til en Herregård, at den
skulle befæstes, i det mindste omgives med grave, skønt det vel da var temmelig
overflødigt, på sumprige holme ved åen opførte Klavs Skeel derfor et Herresæde
og nedrev Endrup by, hvis mark nu blev til herregårdsjord. Med bygningen skred
det rask frem, thi den 25 februar 1582 nævntes allerede Ennerupgård og 20 okto-
ber s. år, giftede han sig med Jomfru Mette Vonsfleth, datter af Henrik V, til Kris-
seby i Angel, så da må hovedbygningen i det mindste have været i stand. Hele
gården var og er endnu omgivet af grave, og en nu tilkastet grav skilte Borger og
Ladegården. Hovedbygningen var en stokværk høj bygning med to sidefløje, men
borgergården var betydelig mindre end nu. Skeels ægteskab var barnløst. Han
døde i 1890 og begravet d. 27 maj, i Nykirke. Skeel havde på sin bryllupsdag i
morgengave tilsikret sin hustru 1000 rigsdaler efter sin død og pant i Endrupholm
hvis hun ikke fik dem.

Denne artikel er uddrag fra Vester Nykirke Sognearkivs beskrivelse af Endrupholm.

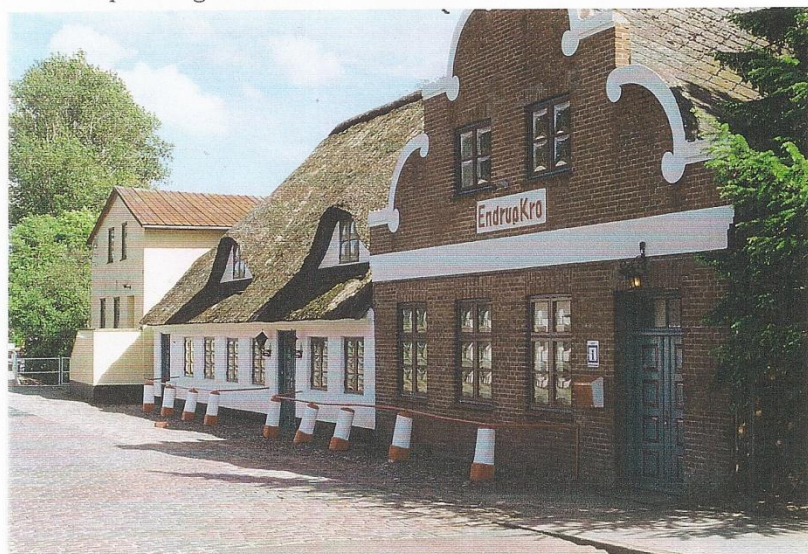

Mindestenen for Oluf Nielsen ved indkørslen til Endrupholm.

Endrup Kro og Møllehuset ved Sneum Å.

Endrup Kro til venstre
for Kroen ses Møllehuset.

Møllen beskrives med et vandhjul, der var 7 alen i diameter og havde to kværne. 1927 nedbrødes det gamle vandhjul, der var seks meter højt, og blev erstattet med en turbine. Den sidste ejer af møllen, der overtog den i 1923, solgte den i 1949. Dermed ophørte Virksomheden som Mølle.

Møllehuset ses her fra Øst, ved broen over Sneum Å.

Vejen gennem Endrup.
Til højre skimtes bag træerne Endrup Kro og Møllehuset. Til venstre ses Kroens Kørestald og Lagerbygning.

Endrup Kro og Møllehuset er fotograferet d. 6/6 1994 af Peder Thellesen.

Endrup Kro med den gamle Lagerbygning og Kørestald nord for vejen.

Endrup Kro der ophørte som Kro i 1995, er i dag privatbolig og ikke tilgængelig for offentligheden.

Den gamle Kørestald nord for vejen.

Den gamle Lagerbygning nord for vejen.

Endrup Kro og Kørestald og Lagerbygning er fotograferet d. 6/6 1994.

